

Европейски бюджет 2014-2020: Знание, растеж, заетост

Бюджетът на Европейския съюз трябва да служи като катализатор за растежа и създаването на работни места в Европа, най-вече като стимулира инвестициите в производството и квалификацията на хората.

Разходите през периода 2014-2020 г. ще бъдат фокусирани върху растежа, заетостта и конкурентоспособността в съответствие със стратегията „Европа 2020“.

Тези цели на съюза ще бъдат осъществени чрез функциите „Конкурентоспособност за растеж и работни места“ и „Икономическо, териториално и социално събираване“ във финансовата рамка за следващия 7-годишен период.

Правителствата ще се ангажират предварително какви ползи ще донесат проектите, финансирани по тези функции. В Договори за партньорство ще бъдат записани крайните цели – растеж, заетост, повишаване на квалификацията, подобряване на конкурентоспособността и опазване на околната среда. Изпълнението на договорите ще се проверява ежегодно, а за неспазването ще се отнемат част от фондовете.

Конкурентоспособност за растеж и работни места

Средствата по тази функция на бюджета имат голям потенциал да допринесат за изпълнението на стратегията „Европа 2020“ във връзка с:

- насърчаването на научноизследователската дейност, иновациите и технологичното развитие
- специфичното действие в полза на конкурентоспособността на фирмите и малките и средни предприятия
- инвестициите в уменията на европейците чрез програмата „Еразъм за всички“
- развиването на социалната програма

При отпускането на средствата по тази функция приоритет са научните изследвания, образованието и иновациите.

Европейската комисия отчита належаща нужда от разширяване на върховите научни постижения в съюза. Затова усилията в областта на научните

изследвания ще преследват от една страна върхови постижения и от друга-широк достъп на участници от всички държави членки.

Целево за наука и иновации в следващата финансова рамка са отделени 80 млрд. евро (в предложението на ЕК) в инструмент, наречен „Хоризонт 2020“ (вижте подробности в другия материал).

През новия програмен период се създава нов инструмент – Механизъм за свързване на Европа, който с 46 млрд. евро ще финансира трансевропейски транспортни проекти, с предимство развитието на жп транспорт, енергийната и комуникационната инфраструктура. Средствата във фонда няма да бъдат предварително разпределени между страните членки, а проекти от всички държави ще се състезават за финансиране.

Всички политики са подчинени на целта за подобряване на конкурентоспособността на европейската икономика.

Икономическо, социално и териториално сближаване

Политиката на сближаване е главният инструмент за намаляване на разликите в стандарта на живот в европейските региони. Тя е основно средство за генериране на инвестиции, растеж и работни места на равнище ЕС.

На политиката за сближаване се дължи важен дял от публичните инвестиции в съюза.

Чрез Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд и Кохезионния фонд тя ще преследва следните цели:

- Инвестиции за растеж и работни места — цел, подкрепяна от всички фондове
- Европейско териториално сътрудничество — цел, подкрепяна от ЕФРР.

Кохезионният фонд ще подкрепя проекти в областта на околната среда и трансевропейските транспортни мрежи.

Конкретно за България

Според официалната позиция на ЕК за приоритетите в Договора за партньорство с България, следващият бюджет трябва да се използва в следните направление:

- Увеличаване на участието на пазара на труда чрез подобрена заетост, социално приобщаване и образователни политики
- Благоприятна за иновации бизнес среда
- Модерна инфраструктура за растеж и работни места

- Екологосъобразна и ефективно използваща ресурсите икономика
- Укрепване на капацитета на държавната администрация, управлението и съдебната власт

Приоритет за финансиране: Благоприятна за иновации бизнес среда

Изпълнението на този приоритет е подчинено на изпълнението на следните тематчни цели:

- Повишаване на конкурентоспособността на МСП, селското стопанство и рибарството и аквакултурите
- Засилване на научноизследователската дейност, технологичното развитие и иновациите
- Укрепване на институционалния капацитет и осигуряване на ефективна публична администрация

Повишаване на конкурентоспособността на малките и средните предприятия, селското стопанство и рибарството и аквакултурите - за изпълнението на тази цел ще бъдат финансирани следните дейности:

1. Улесняване на достъпа до финансиране за иновационни дейности на МСП, включително в хранително-вкусовата промишленост, рибарството и морските сектори.
2. Опростяване на процедурите за подаване на искания за лицензи и разрешителни, плащане на данъци и т.н., както и насърчаване на електронното управление
3. Съсредоточаване върху сектори, клъстери или географски зони с потенциал за развитие и износ, предприятия с добра пазарна ориентация и висок конкурентен потенциал. Секторите, заслужаващи

по-нататъшни инвестиции, са ориентирани към енергийна ефективност, зелени инвестиции и експорт.

4. Разработване на програма, която да стимулира интегрирането на предприятията в глобализираните вериги за стойност на технологични (високотехнологични) продукти.

5. Разработване на ефективна подкрепа в областта на консултантските услуги за бизнеса

6. Улесняване на реструктурирането на земеделските стопанства, за да се подобри тяхната конкурентоспособност. Осигуряване на инвестиции за иновации в хранително-вкусовата промишленост, рибарството и аквакултурите.

7. Диверсификация на икономическата дейност в селските и крайбрежните райони.

Засилване на научноизследователската дейност, технологичното развитие и иновациите

1. Засилване на инвестициите на частния сектор в областта на научноизследователската дейност и иновациите чрез:
  - Създаване на работни места за научноизследователска дейност; инициативи за подкрепа на сътрудничеството между български и чуждестранни предприятия за изграждане на база от знания в България
  - Създаване на синергийни връзки между научноизследователската дейност, висшето образование и бизнеса, фокусирани върху разработването на съвместни центрове за върхови постижения; насърчаване на трансфера на знания.
2. Подкрепа на разработването и изпълнението на пилотния проект за технологичен парк „София-тек“ като основен център на научноизследователска дейност и иновации в страната и създаване на условия за привличане на водещи международни и местни учени;

създаване на работни условия на световно ниво в технологични паркове, центрове за върхови постижения, клъстери и инкубатори.

3. Намаляване на бюрокрацията и сроковете за патентоване, подобряване на управлението на правата върху интелектуалната собственост .

4. Насърчаване на сътрудничеството в областта на научноизследователската дейност между държавите членки по течението на река Дунав, държавите, свързани с „Хоризонт 2020“, и съседните държави членки в подкрепа на Дунавското изследователско пространство.

Екологосъобразна и ефективно използваща ресурсите икономика – този приоритет ще се реализира чрез следните тематични цели:

Подпомагане на преминаването към нисковъглеродна икономика във всички сектори чрез:

1. Насърчаване на енергийната ефективност
  - Подпомагане на енергийната ефективност в публични и частни жилищни сгради, предприятия и селскостопански съоръжения
  - Икономии на енергия в производството и местното разпределение на енергия
  - Засилване на мерките за енергийна ефективност в сферата на услугите, промишлеността и селското стопанство, включително популяризиране на мерки за намаляване на потреблението на енергия и увеличаване на еко-иновативните технологии

2. Подпомагане и улесняване на инвестициите във възобновяеми енергийни източници (ВЕИ)
- Увеличаване на дела на възобновяемите енергийни източници в крайното потребление на енергия в производството на електроенергия, отопление и охлаждане и транспорт.
  - Производството на енергия следва да щади околната среда и да отчита възможностите за инвестиции в тази област в България при ниски разходи
  - Развиване на технологии и промишлени отрасли за ВЕИ чрез целеви схеми за подпомагане на малки и средни предприятия
  - Разнообразяване на инвестициите във ВЕИ в области където може да се осигури финансова устойчивост на инвестицията като например слънчева енергия, вятърна енергия, отпадъци от селското и горското стопанство, производство и предлагане на чиста енергия от морето
  - Разработване на основани на екосистемите подходи за запазване и повишаване на естественото улавяне на въглерод (гори, почви, торфища, пасища), включително селската и градската зелена инфраструктура

Приоритетите, посочени от Комисията са основата за преговори с правителството по Договора за партньорство.